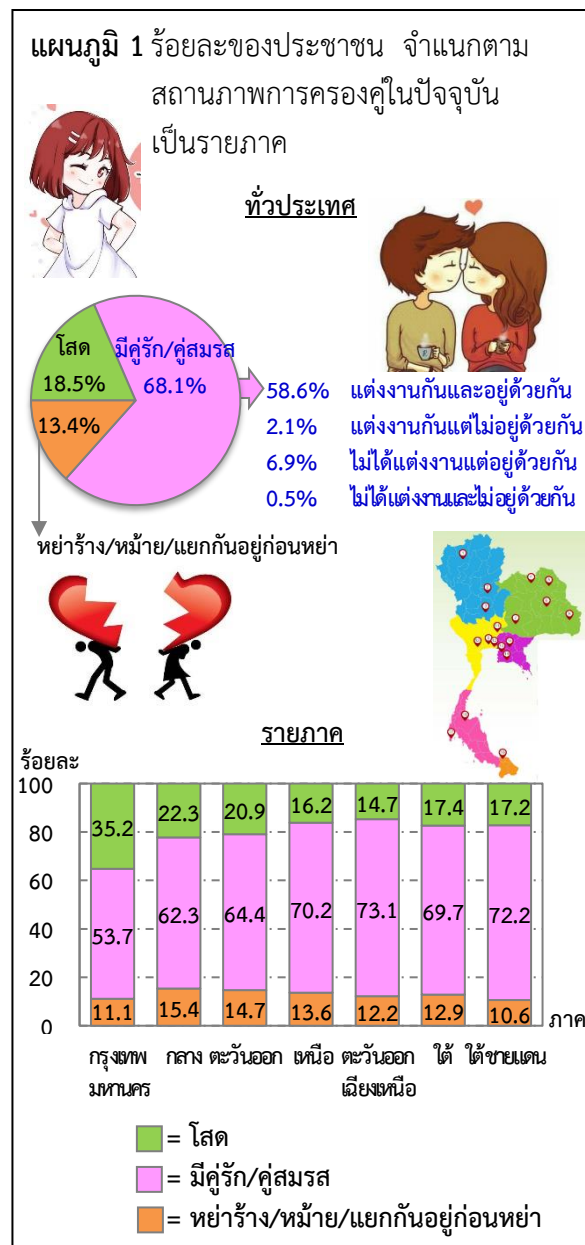

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 (COVID-19) ในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก ทำให้ทุกประเทศเริ่มให้ความสำคัญกับความสุข สุขภาวะที่ดี ความปลอดภัย ความมั่นคงของระบบสาธารณสุขโลก รวมถึงบุคลากรที่มีคุณภาพมากกว่าการแสวงหาการเติบโตด้านเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับประเทศไทยที่ได้ประสบกับปัญหาสาธารณสุขต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นน้ำท่วม น้ำแล้ง ไฟป่า ฝุ่นควันและมลภาวะ (รวมถึงปัญหา PM_{2.5}, PM₁₀) และอุบัติเหตุทางถนน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับการประสบสาธารณสุขต่าง ๆ ผลกระทบที่ประชาชนได้รับ การปรับตัวรับมือของประชาชนต่อสาธารณสุขนั้น ๆ รวมถึงข้อเสนอแนะแนวทางและวิธีดำเนินการเพื่อช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดสาธารณสุขในอนาคต สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสถาบันนโยบายสาธารณะและการพัฒนา ได้ดำเนินการสำรวจความสุขและความเสี่ยง พ.ศ. 2563 เพื่อเป็นข้อมูลให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการติดตาม ประเมินผล และประกอบการวางแผน กำหนดนโยบาย/มาตรการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณสุขที่เกิดขึ้น รวมทั้งนำข้อมูลไปใช้ประกอบการออกแบบ/กำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อรับมือกับสาธารณสุขที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การสำรวจครั้งนี้ใช้แผนการเลือกตัวอย่างแบบ Stratified Three-stage Sampling โดยส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติไปสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน ทุกจังหวัดทั่วประเทศ มีประชาชนถูกเลือกเป็นตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 46,600 คน ระหว่างวันที่ 17 มิถุนายน-7 กรกฎาคม 2563 โดยมีผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นชาย ร้อยละ 48.7 และหญิง ร้อยละ 51.3 มีอายุ 18-19 ปี ร้อยละ 2.0 อายุ 20-29 ปี ร้อยละ 11.2 อายุ 30-39 ปี ร้อยละ 17.1 อายุ 40-49 ปี ร้อยละ 23.9 อายุ 50-59 ปี ร้อยละ 25.8 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20.0 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 42.4 มัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 39.4 ปวส./ปวท./อนุปริญญา ร้อยละ 6.0 และปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 12.2 ซึ่งสรุปผลการสำรวจได้ดังนี้

1. สถานภาพการครองคู่

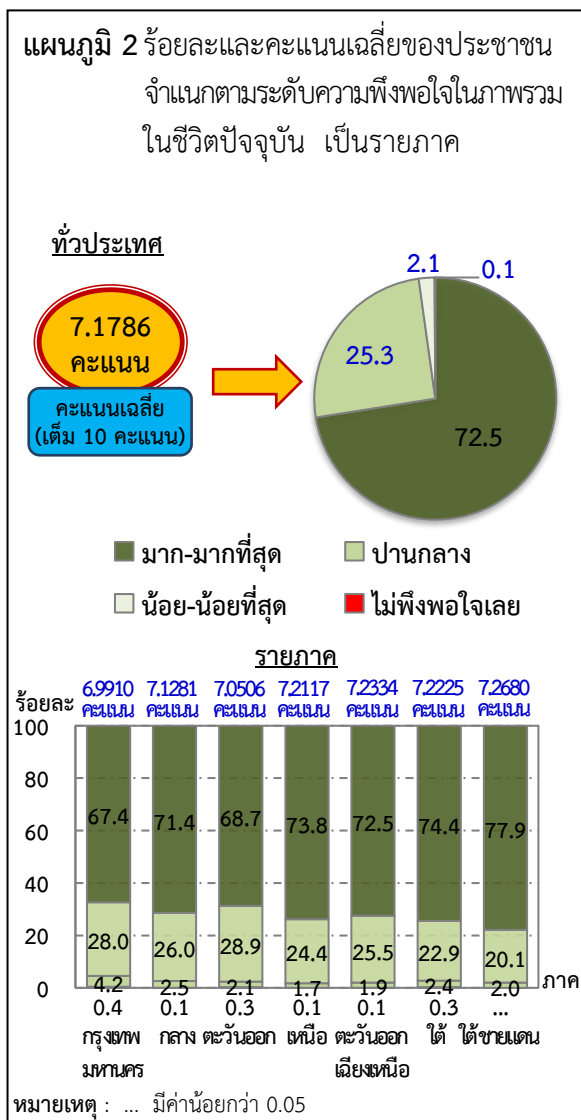
ประชาชนร้อยละ 68.1 ระบุว่ามีการรัก/คู่สมรส (ซึ่งในจำนวนนี้ ร้อยละ 58.6 แต่งงานกันและอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 2.1 แต่งงานกันแต่ไม่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 6.9 ไม่ได้แต่งงานแต่อยู่ด้วยกัน และมีเพียงร้อยละ 0.5 ไม่ได้แต่งงานและไม่อยู่ด้วยกัน) ร้อยละ 18.5 โสด และร้อยละ 13.4 หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ก่อนหย่า เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนในทุกภาค (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ประมาณร้อยละ 62-74 มีการรัก/คู่สมรส ขณะที่กรุงเทพมหานครมีร้อยละ 53.7

2. ความพึงพอใจในภาพรวมในชีวิตปัจจุบัน

ประชาชนให้คะแนนความพึงพอใจในภาพรวมในชีวิตปัจจุบันเฉลี่ย 7.1786 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของประชาชน พบว่า ร้อยละ 72.5 ระบุว่ามีความพึงพอใจในชีวิตอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ร้อยละ 25.3 ระบุว่ามีความพึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 2.1 ระบุว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย-น้อยที่สุด ขณะที่ร้อยละ 0.1 ระบุว่าไม่พึงพอใจเลย

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนในภาคใต้ชายแดนร้อยละ 77.9 ระบุว่ามีความพึงพอใจในภาพรวมในชีวิตปัจจุบันอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น

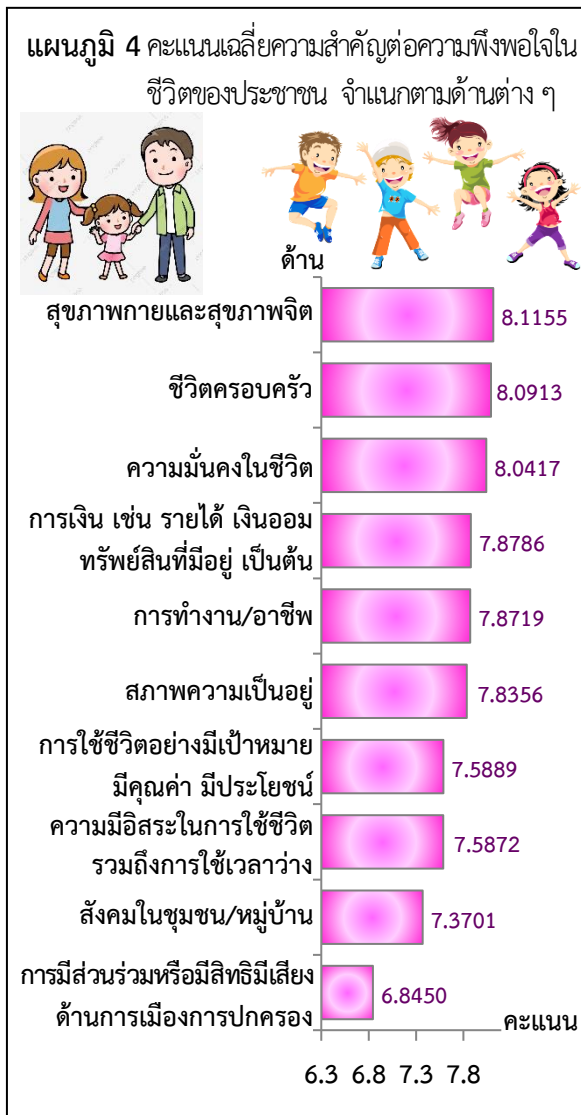
3. ความพึงพอใจในปัจจุบันของประชาชนในด้านต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในปัจจุบันของประชาชนในด้านต่าง ๆ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในชีวิตครอบครัวมากกว่าด้านอื่นเฉลี่ย 7.5743 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน รองลงมาได้แก่ ความมีอิสระในการใช้ชีวิต รวมถึงการใช้เวลาว่าง (7.3324 คะแนน) ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต (7.3010 คะแนน) ความมั่นคงในชีวิต (7.2587 คะแนน) การใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย มีคุณค่า มีประโยชน์ (7.2208 คะแนน) สภาพความเป็นอยู่ (7.2013 คะแนน) และสังคมในชุมชน/หมู่บ้าน (7.1164 คะแนน) ขณะที่ด้านการเงิน เช่น รายได้ เงินออม ทรัพย์สินที่มีอยู่ เป็นต้น ประชาชนมีความพึงพอใจน้อยกว่าด้านอื่น (6.3892 คะแนน)

4. ความสำคัญต่อความพึงพอใจในชีวิตในด้านต่าง ๆ

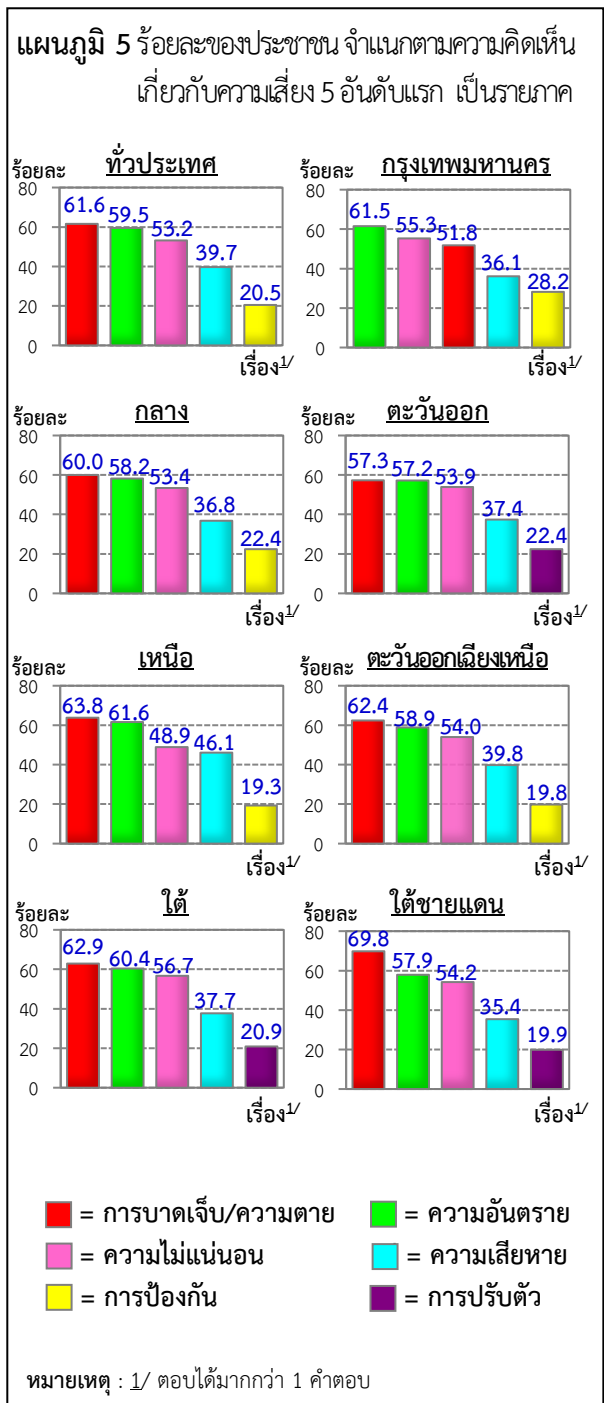
เมื่อพิจารณาความสำคัญต่อความพึงพอใจในชีวิตพบว่า ประชาชนให้ความสำคัญต่อชีวิตในด้านสุขภาพกาย และสุขภาพจิตมากกว่าด้านอื่นเฉลี่ย 8.1155 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน รองลงมาได้แก่ ด้านชีวิตครอบครัว (8.0913 คะแนน) ความมั่นคงในชีวิต (8.0417 คะแนน) ด้านการเงิน เช่น รายได้ เงินออม ทรัพย์สินที่มีอยู่ เป็นต้น (7.8786 คะแนน) การทำงาน/อาชีพ (7.8719 คะแนน) สภาพความเป็นอยู่ (7.8356 คะแนน) และการใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย มีคุณค่า มีประโยชน์ (7.5889 คะแนน) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมหรือมีสิทธิมีเสียงด้านการเมือง การปกครองเห็นว่ามีสำคัญน้อยกว่าด้านอื่น (6.8450 คะแนน)

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยง

เมื่อสอบถามประชาชนเกี่ยวกับความเสี่ยง พบว่า ประชาชนคิดถึงเรื่องความเสี่ยง 3 อันดับแรก ได้แก่ การบาดเจ็บ/ความตาย (ร้อยละ 61.6) ความอันตราย (ร้อยละ 59.5) และความไม่แน่นอน (ร้อยละ 53.2)

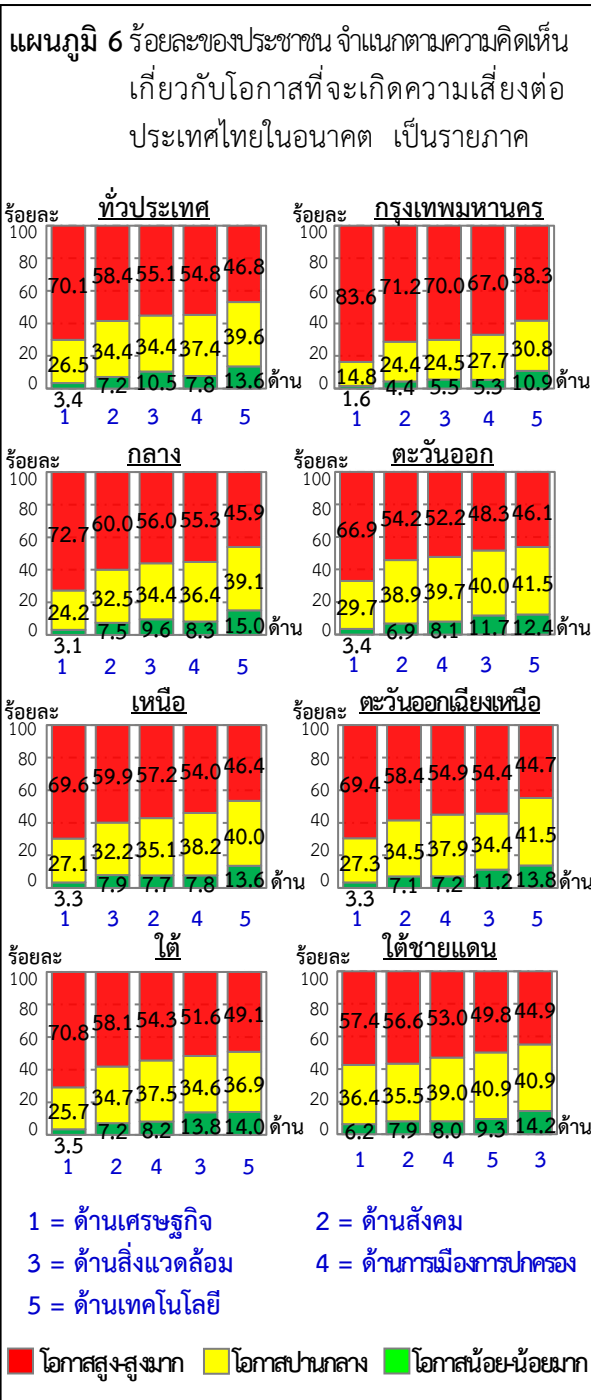
เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนในทุกภาคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงใน 3 อันดับแรก เช่นเดียวกับภาพรวมทั่วประเทศ

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสที่จะเกิดความเสียหายต่อประเทศไทยในอนาคต

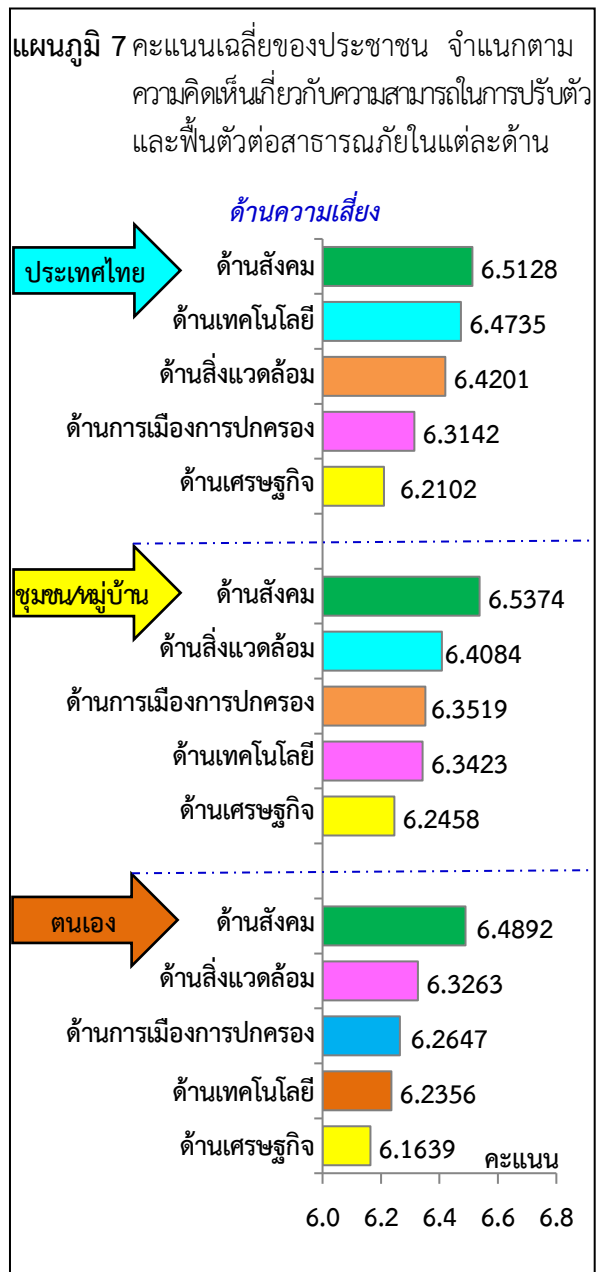
ประชาชนร้อยละ 70.1 ระบุว่าประเทศไทยมีโอกาสสูง-สูงมากที่จะเกิดความเสียหายในอนาคตในด้านเศรษฐกิจ ในสัดส่วนที่สูงกว่าด้านอื่น

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครสูงถึงร้อยละ 83.6 ระบุว่าประเทศไทยมีโอกาสสูง-สูงมากที่จะเกิดความเสียหายในด้านเศรษฐกิจ ในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น

7. ความสามารถในการปรับตัวและฟื้นตัวต่อสาธารณภัย

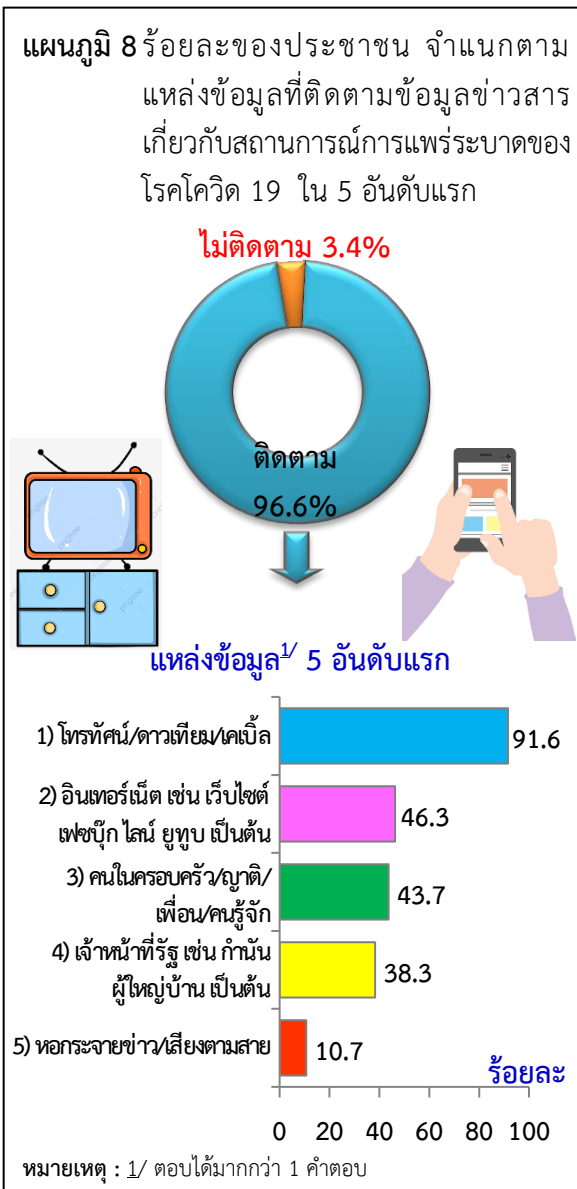
จากผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวและฟื้นตัวต่อสาธารณภัย พบว่า ประชาชนให้คะแนนความสามารถของตนเองในการปรับตัวและฟื้นตัวต่อสาธารณภัยที่เกิดจากความเสียหายด้านสังคมเฉลี่ย 6.4892 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน สูงกว่าด้านอื่น ให้คะแนนความสามารถของชุมชน/หมู่บ้านในการปรับตัวและฟื้นตัวต่อสาธารณภัยที่เกิดจากความเสียหายด้านสังคมเฉลี่ย 6.5374 คะแนน ซึ่งสูงกว่าด้านอื่น และให้คะแนนความสามารถของประเทศไทยในการปรับตัวและฟื้นตัวต่อสาธารณภัยที่เกิดจากความเสียหายด้านสังคมเฉลี่ย 6.5128 คะแนน ซึ่งสูงกว่าด้านอื่น

8. การติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

ประชาชนร้อยละ 96.6 ระบุว่าติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ขณะที่ร้อยละ 3.4 ระบุว่าไม่ติดตาม

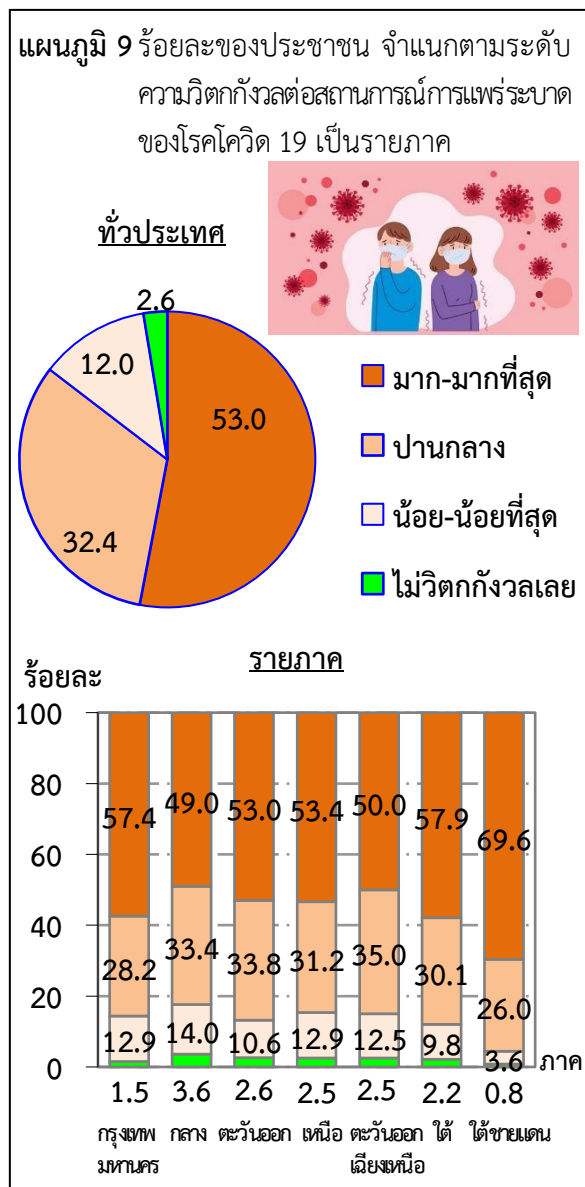
สำหรับผู้ที่ติดตามข้อมูลข่าวสารฯ ได้ระบุแหล่งข้อมูลที่ติดตาม 3 อันดับแรก คือ โทรทัศน์/ดาวเทียม/เคเบิล (ร้อยละ 91.6) อินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูป เป็นต้น (ร้อยละ 46.3) และคนในครอบครัว/ญาติ/เพื่อน/คนรู้จัก (ร้อยละ 43.7) ส่วนผู้ที่ไม่ติดตามข้อมูลข่าวสารฯ ได้ระบุเหตุผลหลัก คือ การแพร่ระบาดลดลง (ร้อยละ 1.2)

9. ความวิตกกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

ประชาชนร้อยละ 53.0 ระบุว่ามีความวิตกกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด และร้อยละ 32.4 ระบุว่ามีความวิตกกังวลฯ ปานกลาง ส่วนร้อยละ 12.0 ระบุว่ามีความวิตกกังวลฯ น้อย-น้อยที่สุด ขณะที่ร้อยละ 2.6 ระบุว่าไม่วิตกกังวลเลย

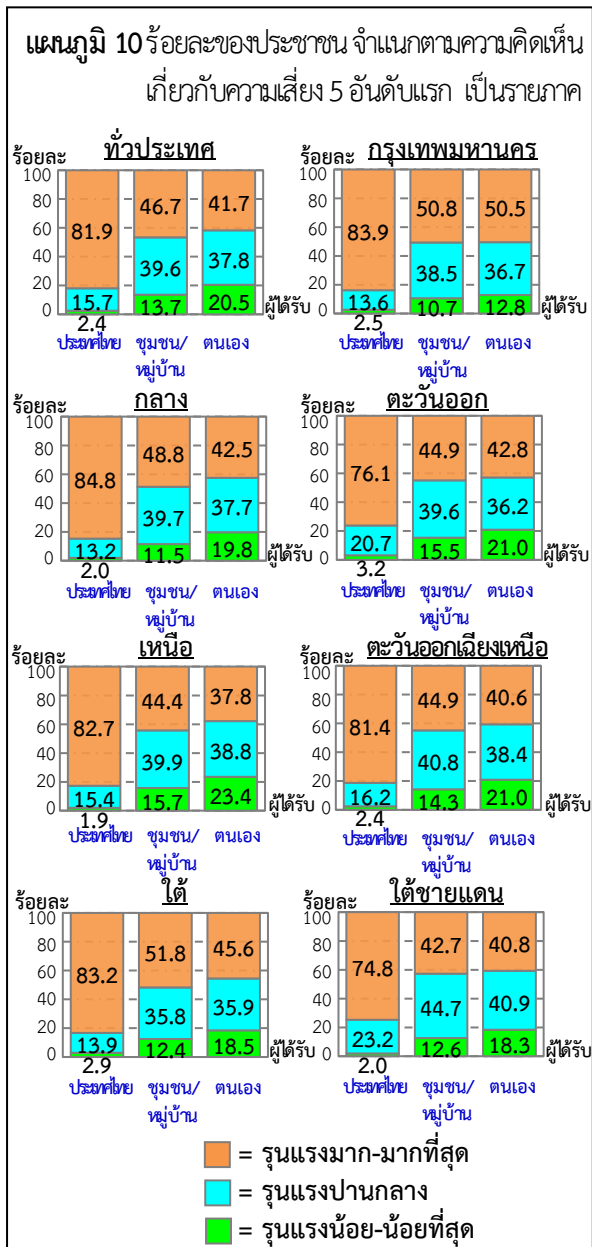
เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนในภาคใต้ชายแดนร้อยละ 69.6 ระบุว่ามีความวิตกกังวลฯ อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น ขณะที่ภาคอื่นมีประมาณร้อยละ 49-58

10. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงของผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่เกิดขึ้นในเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2563

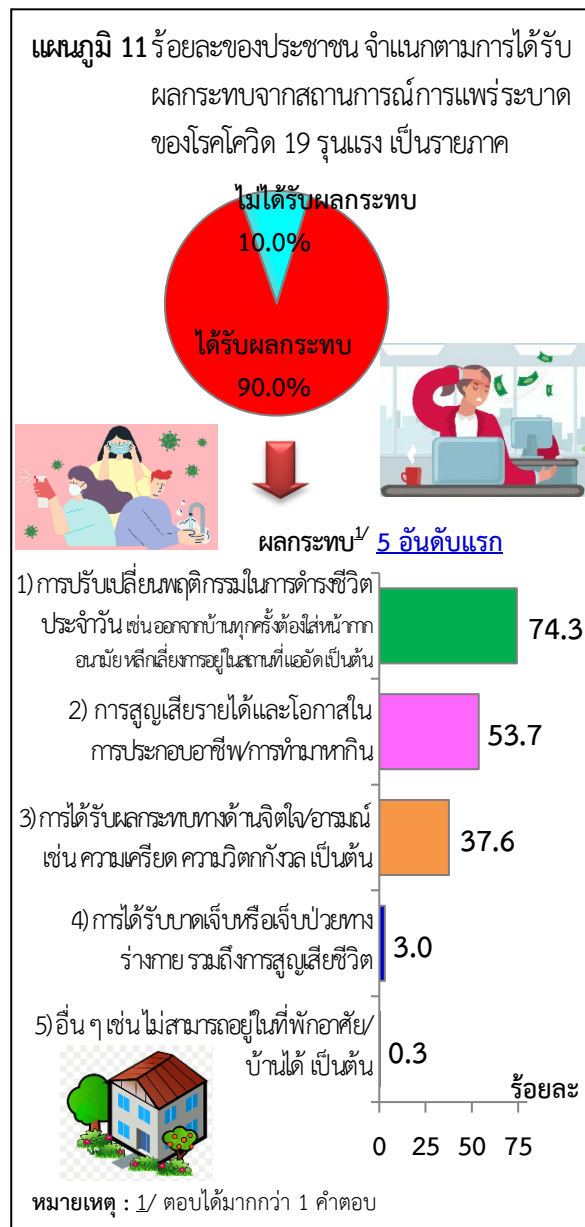
ประชาชนมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคฯ มีผลกระทบอยู่ในระดับรุนแรงมาก-มากที่สุดต่อประเทศไทยสูงสุด (ร้อยละ 81.9) รองลงมาได้แก่ มีผลกระทบต่อชุมชน/หมู่บ้าน (ร้อยละ 46.7) และมีผลกระทบต่อตนเอง (ร้อยละ 41.7)

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนในทุกภาคระบุว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคฯ มีผลกระทบอยู่ในระดับรุนแรงมาก-มากที่สุดต่อประเทศไทยสูงสุดเช่นเดียวกับภาพรวมทั่วประเทศ

11. การได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รุนแรง (เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2563)

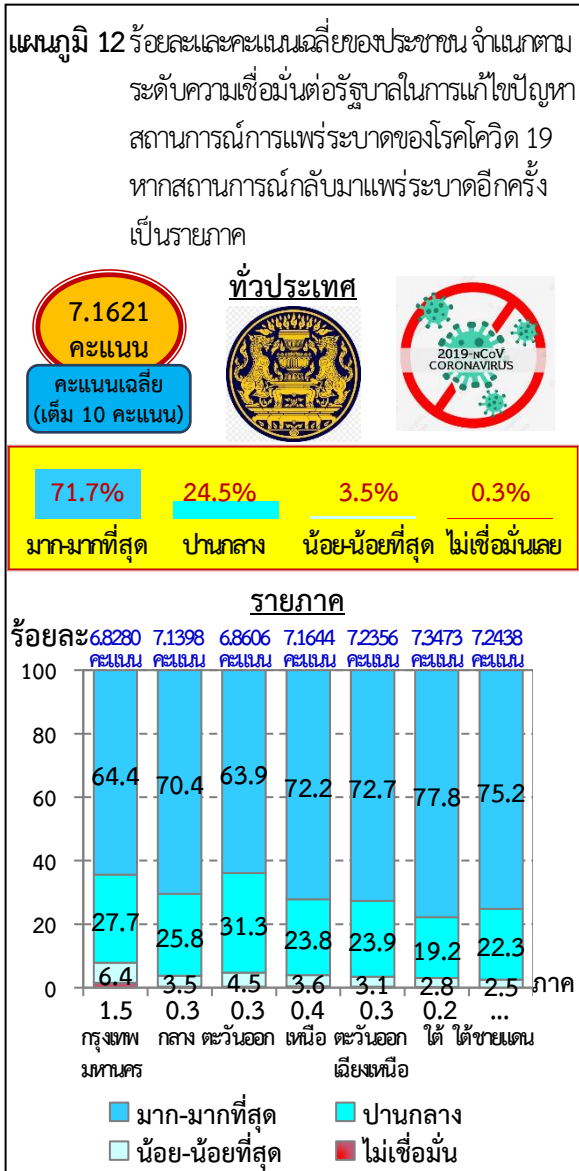
ประชาชนร้อยละ 90.0 ระบุว่าได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รุนแรง (เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2563) ในจำนวนนี้ ได้รับผลกระทบฯ 3 อันดับแรก ได้แก่ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ออกจากบ้านทุกครั้งต้องใส่หน้ากากอนามัย หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่แออัด เป็นต้น (ร้อยละ 74.3) การสูญเสียรายได้และโอกาสในการประกอบอาชีพ/การทำมาหากิน (ร้อยละ 53.7) และการได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ/อารมณ์ เช่น ความเครียด ความวิตกกังวล เป็นต้น (ร้อยละ 37.6) ขณะที่ร้อยละ 10.0 ระบุว่าไม่ได้รับผลกระทบ

12. ความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หากสถานการณ์กลับมาแพร่ระบาดอีกครั้ง

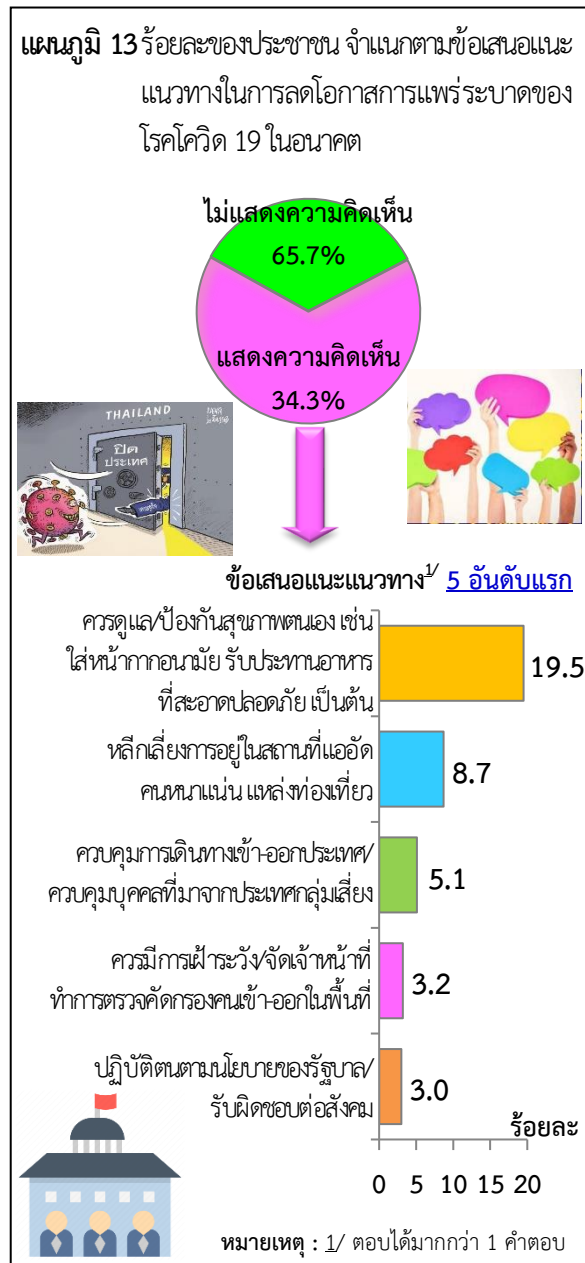
ประชาชนให้คะแนนความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หากสถานการณ์กลับมาแพร่ระบาดอีกครั้งเฉลี่ย 7.1621 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน เมื่อพิจารณา ระดับความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลฯ ของประชาชน พบว่า ร้อยละ 71.7 ระบุว่าเชื่อมั่นในระดับมาก-มากที่สุด ร้อยละ 24.5 เชื่อมั่นปานกลาง และร้อยละ 3.5 เชื่อมั่นน้อย-น้อยที่สุด ขณะที่ร้อยละ 0.3 ไม่เชื่อมั่นเลย

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนในภาคใต้ร้อยละ 77.8 ระบุว่ามีความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาฯ ในระดับมาก-มากที่สุด ในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น

13. ข้อเสนอแนะแนวทางในการลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในอนาคต

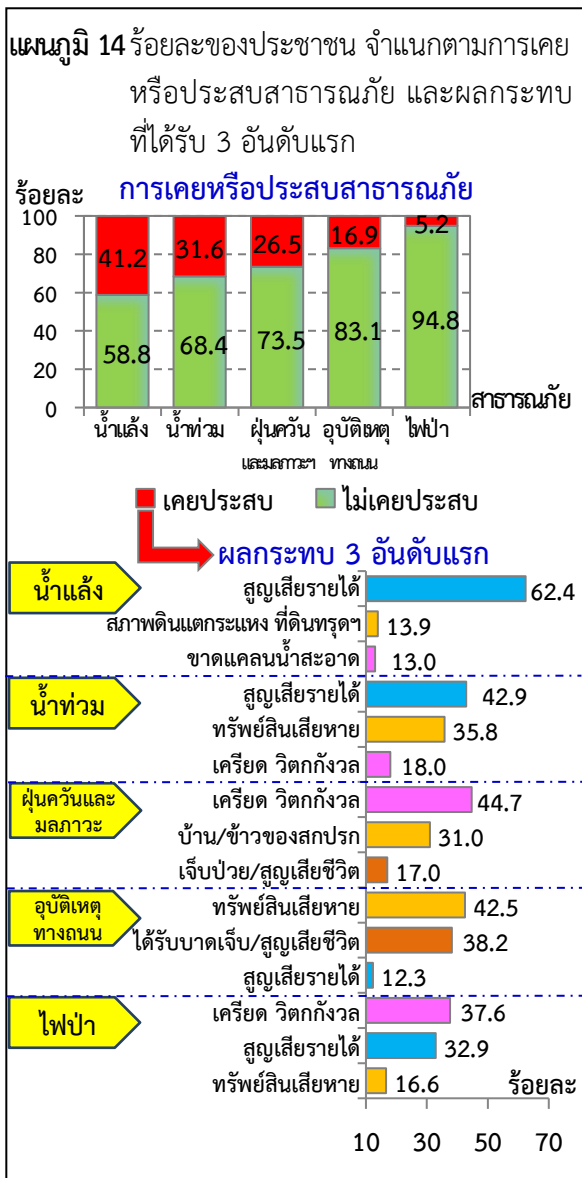
ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในอนาคต 5 อันดับแรก ได้แก่ ควบคุมดูแล/ป้องกันสุขภาพตนเอง เช่น ใส่หน้ากากอนามัย รับประทานอาหารที่สะอาดปลอดภัย เป็นต้น (ร้อยละ 19.5) หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่แออัด คนหนาแน่น แหล่งท่องเที่ยว (ร้อยละ 8.7) ควบคุมการเดินทางเข้า-ออกประเทศ/ควบคุมบุคคลที่มาจากประเทศกลุ่มเสี่ยง (ร้อยละ 5.1) ควรมีการเฝ้าระวัง/จัดเจ้าหน้าที่ทำการตรวจคัดกรองคนเข้า-ออกในพื้นที่ (ร้อยละ 3.2) และปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล/รับผิดชอบต่อสังคม (ร้อยละ 3.0)

14. การเคยหรือประสบสาธารณภัย และผลกระทบจากสาธารณภัย

เมื่อสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการเคยหรือประสบกับสาธารณภัยต่าง ๆ พบว่า ประชาชนร้อยละ 41.2 ระบุว่าเคยหรือประสบกับน้ำแล้งมากที่สุด รองลงมาได้แก่ น้ำท่วม (ร้อยละ 31.6) ฝุ่นควันและมลภาวะ (รวมถึงปัญหา PM_{2.5}, PM₁₀) (ร้อยละ 26.5) อุบัติเหตุทางถนน (ร้อยละ 16.9) และไฟฟ้า (ร้อยละ 5.2)

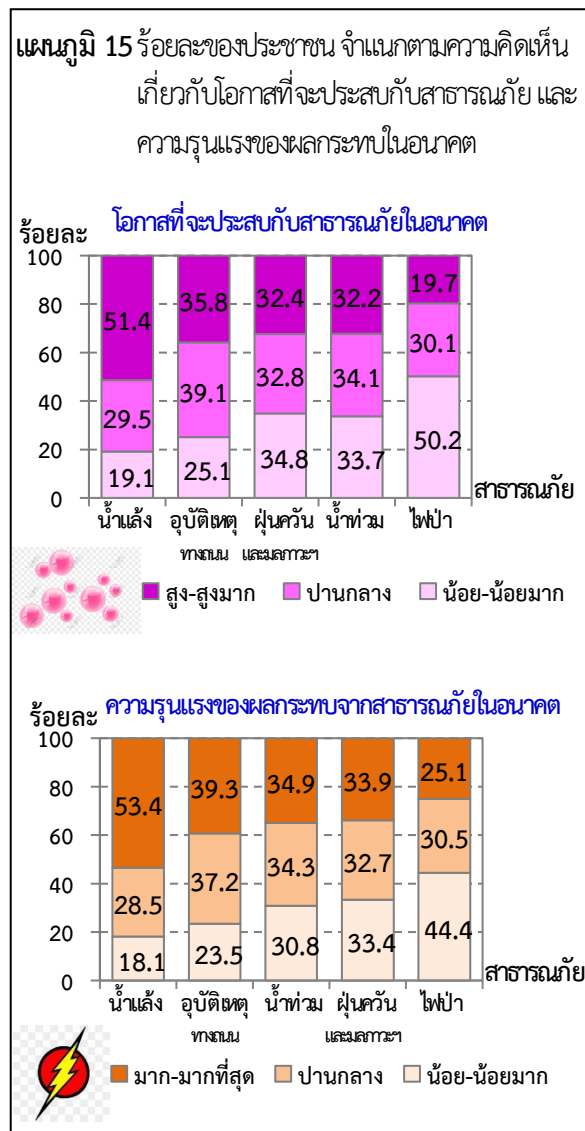
สำหรับผู้ที่เคยหรือประสบกับสาธารณภัยได้ระบุผลกระทบที่ได้รับ คือ ผู้ที่เคยหรือประสบกับน้ำแล้งและน้ำท่วมระบุว่าได้รับผลกระทบเรื่องสูญเสียรายได้มากที่สุด ส่วนผู้ที่เคยหรือประสบกับฝุ่นควันและมลภาวะฯ และไฟฟ้าระบุว่าได้รับผลกระทบเรื่องความเครียด วิตกกังวลมากที่สุด สำหรับผู้ที่เคยประสบอุบัติเหตุทางถนนระบุว่าได้รับผลกระทบเรื่องทรัพย์สินเสียหายมากที่สุด

15. โอกาสที่จะประสบกับสาธารณภัย และความรุนแรงของผลกระทบในอนาคต

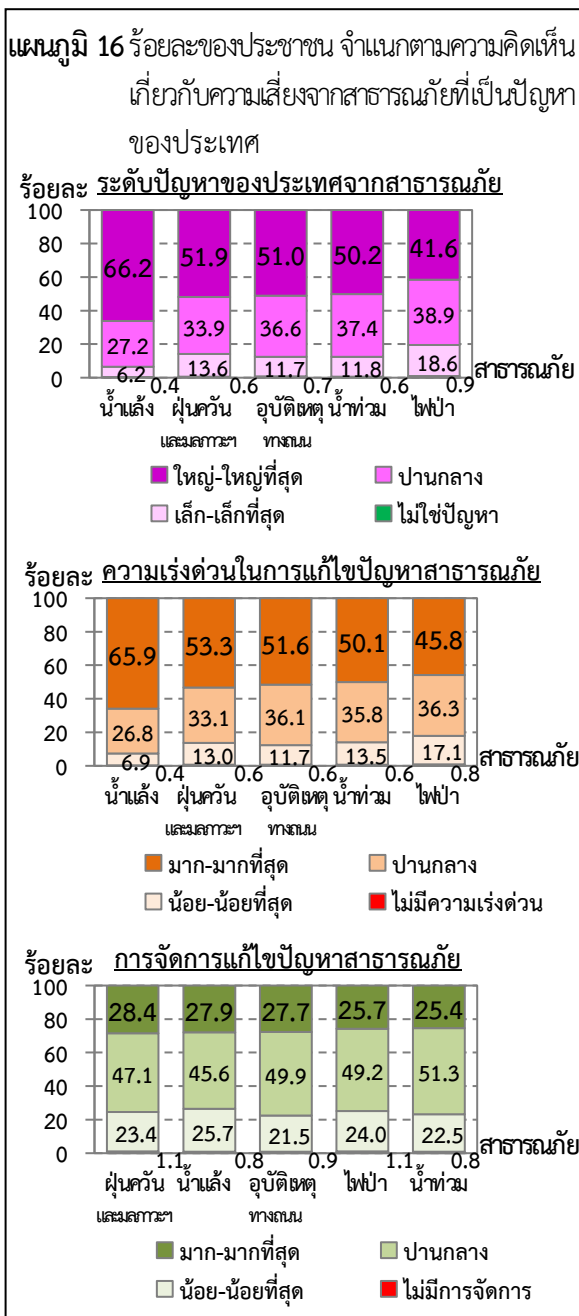
เมื่อสอบถามประชาชนเกี่ยวกับโอกาสที่จะประสบกับสาธารณภัยในอนาคต พบว่า ประชาชนร้อยละ 51.4 ระบุว่ามีโอกาสที่จะประสบน้ำแล้งในระดับสูง-สูงมาก ในสัดส่วนที่สูงกว่าสาธารณภัยอื่น รองลงมาได้แก่ อุบัติเหตุทางถนน (ร้อยละ 35.8) ฝุ่นควันและมลภาวะ (รวมถึงปัญหา PM_{2.5}, PM₁₀) (ร้อยละ 32.4) น้ำท่วม (ร้อยละ 32.2) และไฟฟ้า (ร้อยละ 19.7)

เมื่อสอบถามประชาชนเกี่ยวกับความรุนแรงของผลกระทบที่จะประสบกับสาธารณภัยในอนาคต พบว่า ประชาชนร้อยละ 53.4 ระบุว่าผลกระทบจากน้ำแล้งมีความรุนแรงในระดับมาก-มากที่สุดสูงกว่าสาธารณภัยอื่น รองลงมาได้แก่ อุบัติเหตุทางถนน (ร้อยละ 39.3) น้ำท่วม (ร้อยละ 34.9) ฝุ่นควันและมลภาวะฯ (ร้อยละ 33.9) และไฟฟ้า (ร้อยละ 25.1)

16. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงจากสารมลพิษที่เป็นปัญหาของประเทศ

ประชาชนร้อยละ 66.2 ระบุว่าความเสี่ยงจากน้ำแล้งเป็นปัญหาใหญ่-ใหญ่ที่สุดของประเทศ ในสัดส่วนที่สูงกว่าสารมลพิษอื่น สำหรับความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาสารมลพิษ พบว่า ประชาชนร้อยละ 65.9 ระบุว่าปัญหาน้ำแล้งมีความเร่งด่วนอยู่ในระดับมากที่สุด ในสัดส่วนที่สูงกว่าสารมลพิษอื่น ส่วนการจัดการแก้ไขปัญหาสารมลพิษ พบว่า ประชาชนร้อยละ 28.4 ระบุว่าปัญหาฝุ่นควันและมลภาวะ (รวมถึงปัญหา PM_{2.5}, PM₁₀) มีการจัดการแก้ไขได้ในระดับมากที่สุด ในสัดส่วนที่สูงกว่าสารมลพิษอื่น

17. แนวทางการแก้ไขปัญหาสารมลพิษที่เกิดขึ้น

ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาสารมลพิษต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น 3 อันดับแรก ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด/จริงจัง เพื่อป้องกันและบรรเทาความเสี่ยง เช่น จับ/ปรับคนที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ จับ/ปรับคนเผาป่าที่ทำให้เกิดมลพิษ/ฝุ่นละออง/ไฟฟ้า จับ/ปรับคนเมาแล้วขับ เป็นต้น (ร้อยละ 75.5) การสร้าง/ปรับปรุงโครงสร้างสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงจากสารมลพิษต่าง ๆ (ร้อยละ 50.7) และการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานท้องถิ่นในการจัดการความเสี่ยง เช่น การติดตั้งอุปกรณ์/กล่องวงจรปิดในการเตือนภัยต่าง ๆ การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัย การขุดลอกคูคลอง สร้างฝายชะลอน้ำ เป็นต้น (ร้อยละ 50.5)

